

Kas Pätsi monument tuleks püstitada plaanitud kujul?

Rahvusoper Estonia taha planeeritava Konstantin Pätsi monumendi «Riigipea» rajamise poolt- ja vastuargumente esitavad pikaajane väitlustreener ja kommunikatsioonijuht Karin Kase ning SpeakSmarti argumenteerimiskoolitaja Anna Karolin. Postimehe ja Eesti Väitlusseltsi koostöös ilmuvast sarjas «Väitlusmeistrid» ei esita väitlejad enda isiklike seisukohti.

Monumendile vastuargumente esitav Karin Kase märgib, et eelkõige on arutelu tuumküsimus seotud Konstantin Pätsi isikuga ja sellega, kas Pätsile üldse peakski monumendi püstitama. Kuivõrd tegemist on tähtsa tegelasega Eesti ajaloos, on temaga seotud palju vastuolusid, pidades silmas just vaikivat ajastut ja 1934. aasta riigipööret. Kase tsiteerib Kersti Kaljulaidi, kes väljendas 2017. aastal enda vastumeelsust toona planeeritud Pätsi monumendile. Kase nõustus riigipeaga – parem oleks püstitada ühine monument kõigile kunagistele riigijuhtidele.

Anna Karolin toob monumendi toetuseks välja Pätsi ajaloolise olulisuse ja tööga, et mees oli riigi rajaja, kes mängis väga olulist rolli Vabadussõja lõppemises ja Eesti riigi väljakujunemises. Päts panustas tugevalt meie identiteedi ja riikluse väljakujunemisesse. Ka teised riigid on oma riigi rajajatele monumente püstitanud, seda ka siis, kui tegu on vastuoluliste karakteritega – Päts väärivad mälestamist ka vastuolulisena. Kuna monumendid peegeldavad kanoonilist ajalugu ja seda, mida me tähtsaks peame, siis väärivad Päts kindlasti monumenti, sest Eesti riigi loomine on meie ajaloos äärmiselt tähtis.

Karin Kase toob vastaspoolelt välja, et juba praegu on ühiskond teema tõttu polariseerunud ning pole mõistlik minna edasi selgelt vastuolusid tekitava plaaniga. Karolin aga vastas, et vastuolulist teemat tulebki kajastada vastuolusid hõlmavalt, sest vastuolulisus iseenesest ei vähenda ajaloolist tähendust ja väärtust. Emori uuringu kohaselt pooldas 42 protsenti vastanutest monumenti ning 21 protsenti oli vastu, paljudel aga puudus arvamus.

Väitlejad nõustusid, et kindlasti on tekkinud olukorral vähemalt üks positiivne mõju ühiskonnale selle näol, et tõstus ajalooteemaline debatt ning et ühiskonnas puhkes arutelu kõigi mainitud vastuolude osas. Karolin mainib, et näiteks ka turistid ei tea Eesti ajaloost eriti palju ja tihti arvatakse, et me olime okupatsiooni all kuidagi enda süül. Pätsi lugu heidab aga veidi valgust meie tegelikult keerukale käekäigule.

arvamus.postimee...
06.07.2020 15:45
Eesti Väitlusselts
Kuku Raadio
8000

Rahvusoper Estonia

Karin Kase püstitab küsimuse sellest, kas monumendi praegune kavand peaks olema see, millega edasi liigutakse. Esteetiline tajumine on inimestel paratamatult erinev, kuid konkreetne kavand on tekitanud sotsiaalmeedias kaasa toonud kriitikalaine ning paljude arust praegusel kujul monument pigem naeruväärustab Pätsi. Karolini sõnul aga peab avaliku rahvakunsti üle saamagi naerda või vähemalt ei tohi selle loomisel jääda kinni ühte konkreetse hoiakusse, antud juhul siis näiteks midagi ülistavat. Kunst peabki inimestes tekitama reaktsiooni.

Väitlejad arutasid ka monumendi asukoha üle. Estonia lähedus on Karin Kase sõnul kompromiss, kuna Toompea lähedale poleks president olnud nõus monumenti avama minema. Karolin mainib ära, et Eesti iseseisvuse manifesti koostati Estonia Seltsi ruumides, seega on mingi seos asukohavalikuga olemas. Samas on Toompea tõesti pigem liiga politiseeritud. Karin Kase pakub välja ka Kadrioru, kus Päts elas ja töötas.

Y

Väitlusmeistrid Pätsi monumendist

Kas Konstantin Pätsi monument «Riigipea» tuleks rahvusooper Estonia taha püstitada plaanitud kujul? Poolt- ja vastuargumente esitavad pikaaegne väitlustreener ja kommunikatsioonijuht Karin Kase ning SpeakSmarti argumenteerimiskoolitaja Anna Karolin.